

Abstrakt

Předmětem této rigorózní práce je zhodnocení činnosti Mezinárodní organizace práce (MOP) v kontextu jejího historického vývoje. V současné době se MOP vymezuje jako specializovaná organizace OSN, jejímž cílem je prosazování mezinárodně uznaných lidských a pracovních práv a prosazování sociální spravedlnosti. Díky unikátní tripartitní struktuře, ve které jsou zaměstnanci, zaměstnavatelé a vlády zastoupeny v řídicích orgánech a bohaté normotvorné činnosti, přispěla tato organizace nejen k tvorbě mezinárodního pracovního práva, ale zejména ovlivnila pracovní právo všech jejích členských zemí včetně České republiky.

Důvodem výběru tohoto tématu byl můj zájem o problematiku tvorby mezinárodního pracovního práva v rámci studijního pobytu na Právnické fakultě univerzity v Passau. K mezinárodním pramenům pracovního práva patří mimo jiné úmluvy MOP, které přijímá její vrcholný orgán – Mezinárodní konference práce a následně dochází k jejich ratifikaci členskými zeměmi. Tvorbou úmluv se MOP dle mého názoru nejvíc zasloužila o podporu sociální spravedlnosti a mezinárodně uznávaných lidských a pracovních práv. Výsledek normotvorné činnosti demonstrují zejména rozbořem osmi nejdůležitějších úmluv, které jsou společně označovány jako Základní pracovní standardy.

Česká republika všechny uvedené úmluvy ratifikovala a tím významně obohatila české pracovní právo. Největší pozornost jsem věnovala těm úmluvám, které se týkají zákazu a okamžitých opatření k odstranění nejhorsích forem dětské práce, a také zákazu diskriminace v zaměstnání a povolání. V kontextu vlivu úmluv na právní řád České republiky jsem podstatnou část práce věnovala konkrétním vnitrostátním právním normám upravujícím ochranu a pracovní podmínky mladistvých. Podrobně je také zpracovaná vnitrostátní právní úprava norem, které jsou významné z hlediska doktríny zákazu diskriminace a rovného zacházení.

Základním cílem této rigorózní práce je na historickém a politickém pozadí vzniku a vývoje MOP popsat a zanalyzovat proces tvorby mezinárodních standardů a jejich následnou transpozici do vnitrostátních právních řádů. Pod vlivem současného světového vývoje a hlubokých společenských změn věnuji pozornost také přetrvávajícím problémům, které MOP v současnosti ve vztahu k tvorbě a aplikaci úmluv a doporučení řeší. Zejména se jedná o nedostatek flexibility jejich úmluv, které nedokážou vždy pružně reagovat na aktuální problémy dneška. Proto je stěžejní část této rigorózní práce věnována aktuálním problémům MOP,

kterými jsou zejména migrace, nucená práce, nezaměstnanost, dětská práce a diskriminace. Od těchto problémů se odvíjí i strategické cíle a vize MOP, kterými se zabývám v poslední části rigorózní práce.